

Posudek diplomové práce

Radek Staněk: Čínsko-kubánské vztahy

Diplomová práce Radka Staňka se zabývá vývojem čínsko-kubánských vztahů prizmatem neorealistickej teorie. Autor se rozhodl testovat některé předpoklady neorealistickej teorie na minulosti i současnosti čínsko-kubánských vztahů, přesněji tyto bilaterální vztahy člení na tři období, od vzniku socialistického režimu na Kubě po rok 1978, po konec studené války a poslední období pokrývá vývoj po roce 1989. Autor nejprve popisuje jednotlivé aspekty realistické, potažmo neorealistickej teorie, aby následně přikročil k rozboru historického vývoje čínsko-kubánských vztahů v jejich jednotlivých etapách. Poslední část práce je věnována analýze vlivu čínsko-sovětské roztržky na bilaterální vztahy ČLR a Kuby, realistickým aspektům čínské zahraniční politiky a vlivu konce studené války na čínskou zahraničně politickou strategii vůči Kubě, respektive k regionu Latinské Ameriky jako celku.

Hodnocený text diplomové práce je psán srozumitelným a kultivovaným jazykem, který je prost nějakých zásadnějších stylistických a gramatických pochybení. Práce je přehledně a logicky strukturována a autor dokázal shromáždit na tento typ práce velké množství relevantní a zároveň kvalitní akademické literatury, zejména co se týče teoretických aspektů jeho práce (nutno na druhou stranu zdůraznit, že v práci není pracováno s prameny či akademickými zdroji latinskoamerické provenience, což by někdy konkrétní problematiku osvětlilo lépe, než sekundární literatura). Taktéž považuji autorem představenou analýzu v poslední části práce za dostatečně vyváženou a dostačující. Přesto musím zdůraznit některé slabiny předkládané diplomové práce:

- 1) V úvodu práce autor pokládá výzkumnou otázku tím způsobem, že není zřejmé, jaké konkrétní teze spojené s neorealistickej teorií bude testovat na čínsko-kubánských vztazích. To je důležité, neboť autor sám později v práci podrobněji rozebírá pozice jednotlivých neorealistickej autorů, kteří se však v řadě aspektů svých teorií odlišují (Walt, Waltz, Schweller, Mearsheimer, Gilpin). Obecně by bylo lepší, kdyby autor explicitně vyjmenoval, které koncepty či mechanismy mezinárodní politiky spojované s neorealismem chce ve své práci potvrdit či vyvrátit na jím zkoumaném případě. Tento problém dokládá i tvrzení na s. 24, kde je věnováno skutečnému vysvětlení relevance neorealismu pro čínsko-kubánské vztahy pouze asi tři čtvrtě strany, a to velice obecným způsobem. V závěrečné analýze autor kritizuje vývoje ofensivního realismu (Mearsheimer, Zakaria, Labs aj.) a vyzdvihuje jiné neorealisty (z řad defensivních realistů), všichni však obecně spadají pod neorealismus (či strukturální realismus), což se zdá být v rozporu s cílem zkoumáním deklarovaným v úvodu. Autor rovněž na závěr své analýzy hovoří o nutnosti doplnit zkoumáním čínsko-kubánských vztahů o neoliberální či konstruktivistické hledisko, není ale jasné, jak by toho mohlo být dosaženo.
- 2) V některých pasážích se dle mého názoru autor příliš věnuje starší etapě čínsko-kubánských vztahů a málo místa naproti tomu věnuje vztahům po roce 1989, respektive

vývoji v poslední dekádě. To je jistě škoda, protože zejména ekonomická expanze Číny do Latinské Ameriky přichází právě v tomto období, oproti skromným začátkům v 90. letech. Podobně tak v práci absentuje hlubší analýza současné (pro roce 2000) čínsko-kubánské ekonomické, diplomatické a multilaterální spolupráce. Tento fakt má vliv na některá hodnocení neorealistických predikcí ohledně čínského zahraničněpolitického chování ČLR v Latinské Americe i jinde ve světě, protože zejména po nástupu posledního tajemníka Komunistické strany Číny Xi Jinpinga dochází alespoň k částečné ideologické a praktické reorientaci čínské zahraniční politiky. Obecně lze jistě s některými autorovými závěry souhlasit, nicméně by bylo třeba více je podložit také hlubší analýzou situace po roce 1989.

- 3) Práci by prospělo ukázat vztahy ČLR k jiným komunistickým či socialistickým státům (samozřejmě stručně), pro lepší ilustraci specifik čínsko-kubánských vztahů.

I přes výše nastíněné výtky jsem toho názoru, že autor předložil zajímavou diplomovou práci, která se může stát základem pro další zkoumání v podobném duchu. Práci tedy doporučuji k obhajobě.

V Hradci Králové, 15. 8. 2018

Mgr. Stanislav Myšička, Ph.D.